Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Oficina d'Accés a la Universitat

2025

Proves d'accés a la universitat

Llengua i cultura llatines

Sèrie 3

Qualificació		
Exercicis	1	
	2	
	3	
	4	
Suma de notes parcials		
Qualificació final		

Comprovació	2a correcció

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

L'examen consta de QUATRE exercicis obligatoris: 1. Traducció; 2. Morfosintaxi i etimologia; 3. Cultura llatina i el seu llegat; 4. Exposició d'un tema de cultura llatina i el seu llegat.

Feu els exercicis 1, 2 i 4 responent a TOTES les qüestions que s'hi plantegen. En l'exercici 3, trieu UNA de les dues opcions (A o B) i responeu a les qüestions corresponents.

Podeu utilitzar el diccionari i l'apèndix gramatical en tots els exercicis de l'examen.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

El monstre Tifó, colgat sota l'Etna per Júpiter, és el causant de les seves erupcions

Typhon ex terra natus est. Erat portentum immani magnitudine et centum capita habebat. Hic, quoniam regnare cupiebat, Iouem ad pugnam prouocauit. Iuppiter fulmine ardenti pectus Typhonis percussit et montem Aetnam super eum imposuit, qui ex eo adhuc ardet.

Higí. *Faules*, 152

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):

adhuc (adv.): encara ara.
Aetna, *-ae* (f.): l'Etna (volcà de Sicília).
impono, *imposui*, *impositum* (3a, tr.): posar.
Iuppiter, *Iouis* (m.): Júpiter (déu del cel, rei dels déus i dels homes).
nascor, *natus sum* (3a, dep., intr.): néixer.
percutio, *percussi*, *percussum* (3a, tr.): colpir, ferir (esp. Júpiter amb un llamp).
prouoco (1a, tr.): desafiar, reptar.
quoniam (conj.): com que, ja que.
super (prep. d'ac.): damunt de.
Typhon, *-onis* (m.): Tifó (gegant mític).

2. Exercici de morfosintaxi i etimologia

[2 punts en total]

L'exercici consta de dos apartats. Responeu a les qüestions plantejades en cadascun d'ells.

2.1. Morfosintaxi [1 punt]

***a*)** Analitzeu morfosintàcticament el sintagma *ex terra*.

***b*)** Indiqueu el subjecte i el complement directe de la forma verbal *cupiebat*.

***c*)** Analitzeu morfosintàcticament el sintagma *montem Aetnam*.

***d*)** En la construcció *qui ex eo adhuc ardet*, digueu quin tipus d'oració introdueix el pronom *qui*, quin és el seu antecedent i quina funció sintàctica fa respecte al verb *ardet*.

2.2. Etimologia [1 punt]

***a*)** Esmenteu, per a cadascun dels següents mots llatins del text, dos cultismes, derivats o compostos, amb els quals estiguin relacionats etimològicament:

— *natus est*:

— *capita*:

***b*)** Indiqueu amb quin mot llatí del text estan relacionades etimològicament les paraules:

— centúria:

— pectoral:

3. Exercici de cultura llatina i el seu llegat

[2 punts: cada resposta correcta val 0,5 punts; per cada resposta incorrecta es descomptaran 0,16 punts i per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte]

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) que ofereix l'exercici i resoleu-la.

OPCIÓ A

Marqueu amb una creu la casella corresponent segons si les afirmacions següents són vertaderes o falses (si marqueu «vertader», cal que siguin certs TOTS els aspectes que s'hi esmenten).

	Vertader	*Fals*
3.1. El traçat urbà de *Barcino* i *Emporiae* era hipodàmic.	☐	☐
3.2. *Ilerda* va ser la capital de la província romana de la *Lusitania*.	☐	☐
3.3. La part de la retòrica que s'ocupa de la declamació del discurs amb la dicció i els gestos adequats s'anomena *elocutio*.	☐	☐
3.4. L'*Eneida* d'Ovidi està escrita en hexàmetres dactílics.	☐	☐

OPCIÓ B

Encercleu la lletra de l'opció que identifica el personatge que parla en els passatges següents de les *Metamorfosis* (traducció d'Adela M. Trepat i Anna M. de Saavedra).

3.1. «Vens mancada de seny i atuïda per la llarga vellesa, i haver viscut massa temps fa mal. Escolti aquestes paraules alguna teva nora, si la tens, alguna teva filla. A mi em basta el meu consell […]. ¿Per què no ve ella mateixa, per què evita aquesta contesa?»

a) Teletusa. ***c***) Ceres.
b) Pal·las. ***d***) Aracne.

3.2. «El que desitjo són dues coses: que deslliuris amb el mínim dolor i que pareixis un mascle. Un fill de l'altre sexe seria massa càrrega per a nosaltres i la fortuna em refusa les forces. […] si per atzar nasqués del teu infantament una filla, […] que sigui morta.»

a) Deucalió. ***c***) Píram.
b) Ligdus. ***d***) Plutó.

3.3. «Ara conta que m'has vist sense vels; si pots contar-ho, t'és llegut.»

a) Diana. ***c***) Prosèrpina.
b) Dafne. ***d***) Atena.

3.4. «I tu, arbre que amb les teves branques cobreixes el miserable cos de l'un, que aviat cobriràs el de tots dos, conserva els vestigis de la nostra mort i tingues sempre el fruit enfosquit en senyal de dol, en memòria de la doble sang vessada.»

a) Pirra. ***c***) Tisbe.
b) Ariadna. ***d***) Eurídice.

4. Exercici d'exposició d'un tema de cultura llatina i el seu llegat

[2 punts: es podrà descomptar fins a 1 punt per errors de redacció, gramaticals, ortogràfics o lèxics]

Amb l'ajut dels plànols adjunts, desenvolupeu, en quinze línies com a mínim (unes cent cinquanta paraules), el tema següent: *Tàrraco i Emèrita Augusta*.

— Identifiqueu a quina ciutat correspon cada plànol (*a* i *b*).

— Compareu aquestes dues ciutats de la Hispània romana amb relació als aspectes següents:

- La importància que van tenir.
- La seva situació geogràfica.
- L'urbanisme i els edificis públics.

a)

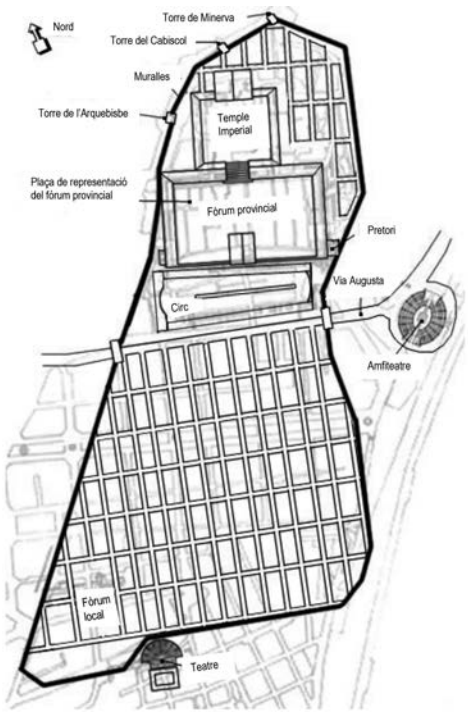

b)

Comprovació:	

2a correcció:	

3a correcció:	

Etiqueta de l'estudiant

Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés